MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN–HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA–TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA–KNOWLEDGE DATABASE

VAJDA, László
Karunga – néger mesék / Karunga – Negro Folktales
Eredeti közlés /Original publication:
Ethnographia, 1945, 56. évf., 98–99. old.
Elektronikus újraközlés/Electronic republication:
AHU MAGYAR AFRIKA–TUDÁS TÁR – 000.002.633
Dátum/Date: 2018. január / January 18.
filename: vajdalaszlo_1945_recRadnoti
Az elektronikus újraközlést előkészítette
/The electronic republication prepared by:
B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd
Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document
VAJDA, László: Karunga – néger mesék / Karunga – Negro Folktales, 2018, **pp. 1–4.** old., No. 000.002.633, http://afrikatudastar.hu
Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:
Közkönyvtárakban / In public libraries
Kulcsszavak / Key words
magyar Afrika–kutatás, könyvismertetés (RADNÓTI Miklós: *Karunga, Néger mesék*, 1944)
African research in Hungary, book review (RADNÓTI Miklós: *Karunga, Néger mesék*, 1944)

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS, ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV–, TANULMÁNY-, CIKK-, DOKUMENTUM- ÉS ADAT-TÁR / THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES, COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* Magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára / Writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages

* Az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött. / The materials in the database are free but access or downloading are subject to registration.

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikanisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig. / The African–Hungarian Union is a non–profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

KARUNGA – NÉGER MESÉK

RADNÓTI Miklós: *Karunga, Néger mesék*, 1944, Budapest, Pharos, 262 old.

VAJDA, László

Ethnographia, 1945, 56. évf., 98–99. old.

Nálunk főleg a húszas évek óta jelentkezik az a különös, túlzásaiban is jelentős művészeti irány, mely a primitív művészet élményétől felzaklatva hagyományokat rombol és új formanyelvet keres. Ez a nosztalgiákkal terhes és mégis önálló irányzat mindenfelé nagy érdeklődést keltett nemcsak önmaga, hanem a primitív művészet és a természeti népek élete iránt is s tudományunk is sokat köszönhet ösztönzésének. (Megfigyelhető, hogy pl. *Kerényi Károly* tudós egyénisége milyen nagy mértékben fogadta be e – jobb híján neoprimitívnek nevezett -— irányzat hatásait.)

Örömmel üdvözöljük tehát a *Karunga* c. szép kis kötetet, mert illusztris terméke ennek a szellemnek, s amellett szerencsésen elkerüli azt a dilettantizmust, ami az ilyen «primitív antológiák» szinte állandó velejárója. A kötet Kende István válogatásában, Radnóti Miklós fordításában közöl szemelvényeket az afrikai költészetből; a fordítások után pedig Ortutay Gyula rövid utószóban mutat rá az afrikai elbeszélések jelentőségére : e «mesék» zavartalanul mutatják azt a mitikus-mágikus mentalitást, amit a *homo faber* egyre kevésbé vall magáénak. A kötet válogatása általában sikerült, a fordítás művészi és – néhány próba alapján ítélve – megbízható.

A könyvnek nem érdemi tartalmában, csupán külsőségeiben találtunk néhány apró hibát, amire – a remélhető második kiadás érdekében – felhívjuk a figyelmet.

A kötet alcíme: néger mesék. A tartalom viszont pigmeus, hottentotta stb. (tehát nem néger) elbeszéléseket is közöl, nem is említve, hogy az egész kötetben nem találunk egyetlen igazi mesét sem, mert dalok és közmondások mellett főleg mitikus elbeszéléseket tartalmaz.

Címül a hangulatos Karunga nevet választotta a kiadó, s az első lapon meg is magyarázza a szó értelmét: «Karunga a holtak ura». Ez a «meghatározás» semmitmondó, és meghamisítja a *herero* «supreme being» ős-képzetekkel kapcsolatos, világteremtő, esőt és villámot adó, komplex alakját.

Az egyes mítoszok címe alatt – dicséretesen – jelezve van, mely nép hagyományából való a közölt darab. A nép-nevek azonban következetlenek, mert a többes számot jelentő prefixumok hol ki vannak téve, hol hiányzanak. Ha pl. a *holoholo* vagy *suto* népet *baholoholo* (*itt Vajda téved: a holoholo-ban rejlő szóismétlés eleve többes számot jelent, ba- szótaggal ellátott változta nem használatos* – bsz.) és *basszuto* (sic!) (*valójában: basoto, ejtve: baszutu* – bsz.) néven, tehát plurálisban említi, miért nem írja a *zulukat amazulu,* a *hererokat ovaherero* (*vagy obaherero* – bsz.) stb. alakban?

Csillag Vera bájos könyvdíszeibe is becsúszott két hiba. A címlapon levő vitorlás csónak legföljebb a Nílus deltavidékén képzelhető el, Négerafrikában semmi esetre sem; a 110. lap kis rajza pedig elefántházon ülő négert ábrázol, ami Afrikában nonsens.